

О Б Щ И Н С К А П Р О Г Р А М А

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА БОЛЯРОВО ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно чл. 2 от ЗНЧ, читалищата са юридически лица с нестопанска цел. Те са традиционни самоуправляващи се български културно- просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно- просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание. Тази година се навършват 169 години от създаването на първото българско читалище в град Свищов на 30 януари 1856 г. По този начин се поставя начало на читалищната дейност в България.

На територията на община Болярово функционират шест читалища. Всички читалища са съдебно регистрирани и са вписани в Регистъра на народните читалища в Министерство на културата и пререгистрирани според новите изисквания на ЗНЧ. Дейността на читалищата е обезпечена с държавна субсидия. Средствата за читалищна дейност се регулират и разпределят между читалищата по Механизъм /Стандарт/, определен от Министерство на финансите, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл.23, ал 1 от ЗНЧ.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Болярово за 2025 година се създава в изпълнение на чл. 26а, (2) от Закона за народните читалища, въз основа на направените от Народните читалища в Община Болярово предложения за дейността им през 2025 година и е съобразена със стратегическите документи за развитие на общината.

Изготвянето на Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Болярово за 2025 г. цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като важни обществени институции, реализиращи културната идентичност на Община Болярово, региона и България.

Програмата ще подпомогне годишното планиране и финансиране на читалищните дейности.

РАЗДЕЛ I. РЕСУРСИ. АНАЛИЗ НА РЕСУРСИТЕ

В Община Болярово съдебно регистрирани са и функционират 6 Народни читалища – гр. Болярово и селата Мамарчево, Воден, Ст. Караджово, Попово и Голямо Крушево. - Финансовата им обезпеченост за 2024г. е 234 416 лв. Субсидираните бройки бяха 14 като всяка получи по 16 744 лв.

Във всички читалища има библиотеки, в град Болярово има сформирани мъжка и женска певчески групи, както и коледарска. В с.Мамарчево – женска фолклорна група, в с. Воден има сформирани

женска група, в с. Попово функционира женска певческа и коледарска група, в с. Г. Крушево – женска фолклорна група и в с. Ст. Караджово женска певческа група, танцова група, детска лазарска и коледарска група. Съхранени са бивши етнографски сборки към читалищата в Болярово, с. Воден и към кметството в с. Крайново и в с. Стефан Караджово в къщата- музей на Стефан Караджа, за които се търси финансиране за озаконяването им като обществени колекции по смисъла на ЗКИН.

Къщата музей на Стефан Караджа се намира в родния двор на Стефан Караджа. Възстановена е върху имота, където е живяло неговото семейство. В нея са поместени големи пана с родословието на революционера и негови портрети. През 1972г. е обявена за паметник на културата с национално значение.

Всеки опит да се анализират и обобщят ресурсите за читалищна дейност в общината би довел до следния извод: народните читалища са важен фактор в развитието на местната култура в частност и като цяло на българската култура. Все повече те се очертават не само като културни центрове, но и като такива на гражданското общество.

Значителна част от мероприятията в Културния календар на Община Болярово за 2025г. са реализирани съвместно от общината, кметства и НЧ в общината. За реализиране на съвременните насоки за развитие на читалищното дело у нас, свързани с новите предизвикателства и европейското членство на страната ни е необходимо читалищата ни да продължат да работят за:

- Съхраняването на националните традиции и идентичност
- Активизиране на гражданското общество и реализиране на проекти, свързани с тази цел
- Отвореност на читалищата към по-широк кръг хора
- Създаването на международни културни връзки

Постигнатото в читалищната дейност може да стане база за решаване на проблемите пред читалищата. За някои от тях читалищата имат собствен потенциал. Такива са:

- обогатяване на дейността, усъвършенстване на предлаганите продукти и услуги;
- привличане на нови и главно млади читалищни членове, разширяване на социалния състав;
- квалификация на кадрите и нов тип мениджмънт.

Решаването на други проблеми изисква активното партньорство с местните власти и Министерството на културата:

- остарялата материално-техническа база и недостиг на средства за ремонт и поддръжка.

През 2023 година приключиха дейностите по проект на община Болярово: „Частичен ремонт, оборудване и обзавеждане на сградите на читалищата в селата Стефан Караджово, Мамарчево, Воден, Голямо Крушево от община Болярово”. С изпълнение на дейностите по проекта

бяха извършени най-необходимите частични ремонтни дейности на читалищата в четирите населени места.

През 2025 година предстои изпълнение на дейности по одобрен проект на община Болярово: "Енергоефективна реконструкция на сградата на НЧ "Ана Маймункова" с. Воден, община Болярово, финансиран със средства от Националния план за възстановяване и устойчивост. Проектното предложение предвижда изпълнение на мерки за енергийно обновяване на НЧ "Ана Маймункова", с. Воден, община Болярово

РАЗДЕЛ II. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ДОКУМЕНТИ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Утвърждаване на читалищата в Община Болярово като жизнени и функционални културно-просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ:

1. План за интегрирано развитие на община Болярово за периода 2021–2027 г.
2. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО 2021–2027 г.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО, ПОСРЕДСТВОМ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИ ОБЩЕСТВЕНОЗНАЧИМИ УСЛУГИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Приоритет 2.4. Подобряване параметрите на културната инфраструктура и достъпа до културни услуги

Дефинираният приоритет за действие е насочен към подобряване количествените и качествени параметри на обектите на културната инфраструктура в община Болярово, в качеството им на важен елемент на качеството на живот на населението на дадена територия. Важно място заема и достъпът до културни услуги, като например провежданите на територията на общината различни културни мероприятия, имащи отношение както към качеството на живот на местните жители, така и към туристическата привлекателност на територията.

Мярка 2.4.1. Подкрепа реализацията на дейности за изграждане, реконструкция и модернизация на културната инфраструктура и предоставянето на културни услуги и събития

Предвидената мярка е в съответствие със значимостта на културните услуги и събития за повишаване качеството на живот на населението, както и за повишаване привлекателността на общината за гости и посетители на общинския център – гр. Болярово и останалите населени места в общината.

РАЗДЕЛ III. ДЕЙНОСТИ. КАЛЕНДАРЕН ПЛАН

№ по ред	ДЕЙНОСТ	ДАТА/ ПЕРИОД НА ПРОВЕЖ- ДАНЕ	ОРГАНИЗАТОРИ
МЕСЕЦ ЯНУАРИ			
1.	177 години от рождението на Христо Ботев - Български поет и революционер - тематични кътове	6 януари	Всички НЧ
2.	Свето Богоявление-Йордановден - ➤ тържествена литургия и хвърляне на кръста в р. Поповска.	6 януари	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово
3.	Ден на родилната помощ - ➤ отбелязване на празника	21 януари	НЧ “Стефан Караджа-1904”-с. Стефан Караджово НЧ “Възраждане -1912” – гр. Болярово, пенсионерски клуб НЧ “Просвета-1927”-с. Голямо Крушево НЧ “Ана Маймункова-1894”-с. Воден НЧ “Н.Й. Вапцаров-1930”-с. Попово
МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ			
1.	Ден на лозаря – - Ритуал „Зарязване” и конкурси	14 февруари	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово НЧ “Просвета-1927”-с. Голямо Крушево НЧ “Н.Й. Вапцаров-1930”-с. Попово НЧ “Стефан Караджа-1904”-с. Стефан Караджово Кметове и кметски наместници в общината
2.	152 години от обесването на Васил Левски ➤ тематични кътове ➤ “Уроци по родолюбие”	19 февруари	Всички НЧ
МЕСЕЦ МАРТ			
1.	Честита Баба Марта - ➤ изложба на мартеници	1 март	Всички НЧ

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ общинска изложба <p>Общински преглед на любителското художествено творчество. Награждаване на творчески колективи.</p> <p>147 години от Освобождението на България от Османско иго -</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ митинг/преклонение пред паметника ➤ тематични кътове ➤ общоградско честване 	3 март /28.02/	Всички НЧ Общоградско мероприятие
2.	8-ми март – международен ден на жената <ul style="list-style-type: none"> ➤ изложба ➤ празник на жената 	8 март	Всички НЧ
3.	Световен ден на поезията <ul style="list-style-type: none"> ➤ изложба <p>Патронен празник на СУ „Д-р Петър Берон“, град Болярово</p>	21 март	НЧ “Светлина 1928“, с. Мамарчево СУ „Д-р Петър Берон“
4.	Ден на водата; Посрещане на Първа пролет сред природата <ul style="list-style-type: none"> ➤ пролетна изложба ➤ излети 	22 март	НЧ “Просвета-1927”-с. Голямо Крушево НЧ “Светлина 1928“, с. Мамарчево кметства
5.	Международен ден на театъра- Изложба на книги и фотоси на Георги Мамалев	27 март	НЧ “Светлина 1928“, с. Мамарчево
МЕСЕЦ АПРИЛ			
1.	Международен ден на детската книга - <ul style="list-style-type: none"> ➤ литературно четене ➤ включване в Национален „Маратон на четенето“ 	2 април	Всички НЧ
2.	Международен ден на ромите – празнична програма.	8 април	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово НЧ “Ана Маймункова-1894”-с. Воден НЧ “Н.Й. Вапцаров-1930”-с. Попово НЧ “Стефан Караджа-1904”-с. Стефан Караджово ДГ „Здравец“

3.	От „Лазаровден до Великден“ – лазаруване, изложби, посещение на Етнографска музейна сбирка празнични литургии Цветница – организиране на деца и посещение на местните храмове	12 април 13 април	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово НЧ “Н.Й. Вапцаров-1930”- с. Попово НЧ “Стефан Караджа-1904”-с. Стефан Караджово НЧ “Светлина-1928”- с. Мамарчево ДГ „Здравец“
4.	Великден „Воскресение Христово“ – Църковна служба Работилници и тематични кътове 149 години от Априлското въстание – тематичен кът	20 април	Всички НЧ и селища в общината Кметове и кметски наместници
5.	Световен ден на планетата “Земя” – ➤ екологичен кът – организирано почитване	22 април	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово НЧ “Просвета-1927”-с. Голямо Крушево
6.	Световен ден на книгата и авторското право	23 април	Всички НЧ
7.	Организиране на местен фестивал „Рестартфест“ в с. Голямо Крушево	26-27 април	Сдружение „Шарена сол“
МЕСЕЦ МАЙ			
1.	Събор в с. Попово и земляческа среща.	3 май	НЧ “Н.Й. Вапцаров-1930”- с. Попово Кметство с. Попово
2.	Гергьовден	6 май	Всички НЧ
3.	Ден на Европа – Тематичен кът, конкурси	9 май	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово НЧ “Ана Маймункова-1894”-с. Воден
4.	185 г. от рождението на Стефан Караджа и 121 години НЧ“ Стефан Караджа“ Патронен празник на ОУ „Стефан Караджа“	11 май	Кметство с. Ст. Караджово НЧ “Стефан Караджа-1904”-с. Стефан Караджово ОУ „Стефан Караджа“
5.	Ден на библиотекаря- тематични кътове	11 май	Всички НЧ

6.	Традиционен събор в с. Камен връх	17 май	км. наместник с. Камен връх
7.	Ден на спорта – Спортни мероприятия и турнири	17 май	Всички НЧ ДГ „Здравец“, ОУ „Стефан Караджа“, СУ “Д-р Петър Берон“ МКБППМН ФК „Ботев” Фитнес клуб – Болярово Кметства и км. наместничества
8.	24 май – Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската писменост. ➤ тържества в училища и ДГ ➤ провеждане на час по родолюбие ➤ среща с дейците на образованието и културата	24 май	Всички НЧ ДГ „Здравец“ СУ “Д-р Петър Берон“
9.	Традиционен събор на село Стефан Караджово	24 май	кмет с. Стефан Караджово и НЧ „Стефан Караджа“
МЕСЕЦ ЮНИ			
1.	Международен ден на детето	1 юни	Всички НЧ
2.	Ден на Ботев и загиналите за свободата на България ➤ тематични кътове ➤ преклонение пред паметника на загиналите	2 юни 12.00 ч.	Общоградско мероприятие НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово НЧ “Стефан Караджа- 1904”-с. Стефан Караджово НЧ “Н.Й. Вапцаров-1930”- с. Попово НЧ “Просвета-1927”-с. Голямо Крушево
3.	XXV Национален детски фолклорен събор -“Върбова свирка свири”	7 юни	Община Болярово, обществен съвет НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово
4.	„Странджа е жива“ – празник с участие на НЧ	14 юни	км. наместник с. Денница
5.	Еньовден Пресъздаване на обичая	24 юни	НЧ “Просвета-1927”-с. Голямо Крушево

6.	204 години от гибелта на Индже войвода.	29 юни	НЧ "Н.Й. Вапцаров-1930"-с. Попово
МЕСЕЦ ЮЛИ			
1.	Летни занимания с деца.	През летните месеци, ваканция за учениците	НЧ "Възраждане 1912" – гр. Болярово НЧ "Стефан Караджа-1904"-с. Стефан Караджово НЧ "Н.Й. Вапцаров-1930"-с. Попово НЧ "Ана Маймункова-1894"-с. Воден НЧ "Светлина 1928", с. Мамарчево НЧ "Просвета-1927"-с. Голямо Крушево
2.	188 г. от рождението на Апостола на свободата Васил Левски Тематични кътове	18 юли	Всички НЧ
3.	Илинден празник в местността „Крастав кладенец” с. Ст. Караджово	20 юли	Кмет с. Стефан Караджово НЧ "Стефан Караджа-1904"
МЕСЕЦ АВГУСТ			
1.	Летни занимания с деца.	август	Всички НЧ
2.	Илинден - 2 август по стар стил Храмов празник храм	2 август	Кметски наместник с. Денница
3.	Празник на църквата "Успение Богородично" - в с. Ст. Караджово.	15 август	Кметство с. Ст. Караджово и НЧ „Стефан Караджа 1912“
4.	Празник на с. Голямо Крушево.	30 август	Кметство с. Голямо Крушево НЧ "Просвета-1927" с. Голямо Крушево
МЕСЕЦ СЕПТЕМВРИ			
1.	Съединението на България – тематичен кът 140 години от	6 септември	Всички НЧ

	Съединението на Княжество България с Източна Румелия		
2.	Традиционен събор на с. Горска поляна	6 септември	км. наместник на с. Горска поляна
3.	Земляческа среща в село Воден	6 септември	НЧ “Ана Маймункова-1894”-с. Воден Кмет с. Воден
4.	Първият учебен ден Тържествено откриване на новата учебна година	15 септември	СУ „Д-р Петър Берон“ ОУ „Стефан Караджа“
5.	Традиционен събор на с. Мамарчево	20 септември	кмет с. Мамарчево НЧ “Светлина-1928”-с. Мамарчево
6.	Провеждане на земляческа среща в с. Крайново	27 септември	км. наместник с. Крайново
7.	Ден на Независимостта на България – 177 години тематични кътове	22 септ.	Всички НЧ
МЕСЕЦ ОКТОМВРИ			
1.	Международен ден на възрастните хора. Световен ден на музиката и поезията	1 октомври	Всички НЧ и пенсионерски клубове
2.	65 години от създаването на в-к „Крайгранична искра“	октомври	Община, Редакционен екип на в-к „Крайгранична искра“ НЧ „Възраждане - 1912“
3.	Ден на благотворителността Витрина за дарителите на читалището	19 октомври	НЧ “Просвета-1927” с. Голямо Крушево
4.	Димитровден – храмов и общоградски празник. - общоградски празник - празнична литургия - спортни мероприятия	26 октомври	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово
МЕСЕЦ НОЕМВРИ			
1.	Ден на народните будители ➤ тържества в у-ща и ДГ ➤ тематични кътове ➤ викторини	1 ноември	Всички НЧ СУ, ОУ, ДГ

2.	Ден на християнското семейство - посещение на музейна сбирка и запознаване с традициите и обичаите на българското семейство	21 ноември	Всички НЧ ДГ
МЕСЕЦ ДЕКЕМВРИ			
1.	Международен ден на хората с увреждания. Изложба на социални заведения	3 декември	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово
2.	Рождество Христово - тържествено запалване на елхата - празнична литургия - общински празник - благотворителна коледна изложба - коледуване	21 декември	НЧ “Възраждане 1912” – гр. Болярово
3.	Празник по повод Коледа и Нова година на центъра на село Мамарчево	29 декември	НЧ “Светлина 1928“, с. Мамарчево Кметство с. Мамарчево